

GONIECZESTOGOWSKI

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY, EKONOMICZNY I LITERACKI.

Jak gospodaruje Litwa?

Pusłki w kraju i w skarbie. Bezmyślnie przeprowadzona reforma rolna

Stan gospodarczy Litwy zdaje się pogarszać z dnia na dzień, o czym świadczą alarmujące wprost artykuły pism litewskich.

W „Lietuwis“ zamieszcza Smetana artykuł p. t. „Brak pieniędzy“, w którym pisze, że „cała ludność Litwy uskarża się na brak płynnej gotówki. Skarb państwa również cierpi na brak gotówki, gdyż zubożały kraj nie jest w stanie zdobyć się na wysokie podatki. Rząd wyrzucał i wyrzuca pieniądze na zgła zbudną budowę i zakup gmachów dla swych poselstw zagranicą, dla sejmu i t.d. Sejm zaś przechodził nad budżetem do porządku dziennego, uspokajający optymizmem zapewnił niemu b. ministra finansów, iż dochody państwowe bilansują się z wydatkami.

Autor artykułu zastanawia się nad przyczynami tak ciężkiej sytuacji, wlicza ich szereg, najgłówniej jednak, zdaniem jego oddziaływała bezsensowna, demagogiczna reforma rolna, „przeprowadzona bezmyślnie i bezwzględnie“. Zniszczyła ona kapitał dworski, inwestowany w budynkach. Obalwszy dawne wielkie gospodarstwo, nie utworzyła ona natomiast gospodarstwa drobnego. Podzieliła ziemię jest bardzo łatwo, lecz zaopatrzyła osadników w budynki i inwentarz / to sprawa o wiele trudniejsza. Reforma rolna została szybko przeprowadzona: w ciągu trzech lat rozparcelowano wszystkie niemal dwory. Obecnie mają na Litwie całe szeregi niedźnych działek od kilku do 10 ha. Lecz na działkach owych nie widzą ani budynków ani intensywniej pracy. Rozszarpana ziemia stoi ugorom, osadnicy z niej żywić się nie mogą, zaś robotnicy i ordynariusze dworscy, dla których gruntów nie wystarczyło, waleśają się bez pracy. W rezultacie zmniejsza się produkcja — maleje eksport zagranicę, maleje ilość środków pieniężnych. Pierwotnie zdawało się, iż reforma rolna dotknęła jedynie obszarników, obecnie jednak wszyscy obywatele Litwy nie wyłączając robotnika czy drobnego rolnika, rzemieślnika, czy kupca, czują ją na własnej skórze.

Ciekawa jest interwencja pośta K. Relisa (fiduwiec) do kontrolera państwowego i min. spraw zagranicznych z powodu kupna przez rząd litewski w Berlinie domu o 40 pokojach dla poselstwa litewskiego. Za dom ten zapłacono 2 miliony litów, co przekracza możliwość finansową tak małego państwa. Interwencja zwraca dalej uwagę na koszt utrzymania tak wielkiego gmachu, który mógłby pomieścić wszy sikię urzędy b. gubernji Kowieńskiej z której składa się obecna Litwa. Dalej zaś dowiadujemy się o kupnie podobnego domu w Paryżu oraz zamierzonej kupnie domu w Waszyngtonie.

Osfawiony ks. Purickis omawia sprawy handlu zagranicznego Litwy: W związku z kryzysem ekonomicznym całej Europy, nawet nieznaczny eksport litewski z trudnością może sobie znaleźć rynek zbytu. Zarówno zboże, jak też bydło litewskie nie znajdują zagra nicę nabywców. Skoro sytuacja pod tym względem się nie poprawi, w takim razie produkcja kraju będzie upadać. Zwłaszcza dotyczy to rolnictwa.

Dalej dowiadujemy się, iż bilans handlowy Litwy jest bierny. W przedlugu pierwszych dziesięciu miesięcy, bieżącego roku, z których posiadamy dane urzędowe, Litwa wywoziła towarów za 199,9 mil. litów, importowała za 217,5 mil. Import przewyższa więc eksport o 81 proc.

O stanie rolnictwa na Litwie świadczą fakt, iż w r. bież. 100 tys. hektar

W NOC SYLWESTROWĄ

o godzinie 12 w nocy

Spółka Akcyjna Browara w Częstochowie dawniej K. SZWEDE czestoj

Piwem JASNEM SZANOWNYCH GOŚCI przy stolikach

w następujących restauracjach:
„CRISTAL“ ul. Kościuszki 6 z Najśw. Marii
„EXPRESS“ ul. Kościuszki Nr. 18
„PARYSZA“ ul. Najśw. Panny Marii 19
„POLONJA“ ul. Półudskiego Nr 7
„VICTORIA“ ul. Najśw. Panny Marii 14
„RESUR-A RZEMIELNICZA“ ul. Najśw. Panny Marii Nr. 9

rów ziemi rolnej zostało nieobianej, co równa się 17 proc. ogólnego obszaru ziem rolnych.

Tak przedstawia się stan gospodarstwa Litwy według źródeł litewskich. D. W.

Zakończenie roku świętego

Uroczystość zamknięcia świętych drzwi w Bazylice św. Piotra.

Rzym. W bazylice watykańskiej odbyła się uroczysta ceremonia zamknięcia świętych drzwi. Sasiadujące z bazyliką ulice były bogato udekorowane. Już wczesnym rankiem na ulicach zebrały się olbrzymie tłumy. Uroczystość usławiła wspaniałą pogodą. Papież w otoczeniu kardynałów, biskupów i dostojników dworu papieskiego oraz oddziałów gwardji papieskiej zeszli wielkimi schodami Watykanu i zatrzymali się pod portykami bazyliki św. Piotra, gdzie miała się odbyć ceremonia zamknięcia. Przed drzwiami świętymi Papież zszedł z „sedia gestatoria“ i pieszo przeszedł przez drzwi, poczem zasiadłszy znowu na „sedia gestatoria“, przeniesiony był przez całe bazylikę, w której zebrały się olbrzymie tłumy pielgrzymów. Po modlitwach przed głównym ołtarzem papież udał się znowu pod portyki bazyliki i zasiadł na tronie. Ceremonia rozpoczęła się niezwłocznie.

Pośród zebranej na trybunach publiczności znajdowali się między innymi książę Józef Bawarski, arcyksiążę Józef z zoną, książę Kalabri z żoną i córkami, korpus dyplomatyczny, kawalerowie maltańscy, arystokracja rzymska i wiele innych wybitnych osobistości. Chóry kaplicy Sykstyńskiej odpiewały psalmy rytualne. Następnie, zgodnie z ceremoniałem, Papież podszedł do drzwi świętych, przyklepnął i położył pierwsze trzy cegły. Jednocześnie od środka bazyliki murarze rozpoczęli budowę muru, zamykającego święte drzwi. W tym czasie wszystkie światła zostały zgazowane, poczem odpiewano „delektabile Te Deum“. Po zakończeniu ceremonii papież powrócił do swych apartamentów. Podobne ceremonie, celebrowane przez najstarszych kardynałów, odbyły się jednocześnie w bazylikach Najświętszej Marii Panny, św. Jana i św. Pawła.

Polsko-niemieckie rokowania handlowe

„Berliner Tageblatt“ o ich przebiegu.

Berlin. „Berliner Tageblatt“ pisze o przebiegu polsko-niemieckich rokowań handlowych co następuje:

Rokowania z Polską napotykają na ogromne trudności, z tego powodu, iż nowe polskie taryfy celne z 15 grudnia ustanawiają tak wysokie stawki, że Niemcy bez względu na spadek złotego nie są zainteresowane na rynkach polskich. Mimo to rokowania po Nowym Roku będą prowadzone tak, aby Niemcy mogli wystąpić na rynku polskim jako sprzedawcy. Rokowania te jednak nie będą prowadzone w etapach i będą zmierzały do załatwienia całego problemu, zarówno w szczegółach, jak i w zasadniczych punktach.

skich. Mimo to rokowania po Nowym Roku będą prowadzone tak, aby Niemcy mogli wystąpić na rynku polskim jako sprzedawcy. Rokowania te jednak nie będą prowadzone w etapach i będą zmierzały do załatwienia całego problemu, zarówno w szczegółach, jak i w zasadniczych punktach.

skazujących zapadł w sądzie pokoju w Warszawie. Antoni Borman, wydawca tygodnika „Wiadomości Literackie“ wniosł skargę do prokuratora przeciwko Abramowi Feinsteinowi, że wydał mu czek na P. K. O. na sumę 182 złote, mający być pokryciem za wzięte w komis egzemplarze tygodnika. P. K. O. czeku tego nie honorowała, gdyż na koncie Feinsteina nie było żadnych sum. Pomimo telefonicznego wezwania F. czeku nie wykupił. Wówczas Borman oddał czek do protestu rejentowi Tyborowskiemu, ale i to nie pomogło, bo uparty dłużnik go nie wykupił. Urząd prokuratorski odesłał sprawę do sądu pokoju, gdzie siedział Litnicki, znajdując w czynnie Feinsteina znakomicie woli obratki, w tym celu...

Wprowadzając nowe przepisy cekowe w listopadzie 1924 roku prawodawca polski miał to na uwadze i w art. 51 tychże przepisów obłożył wysoką sankcją karną; aresztu do 6 tygodni i grzywny do 5.000. złotych — tego wystawca, który wydał czek, wiejąc o tem, że nie ma on pokrycia. Ponieważ prawo to istnieje za edwój rok, sądy dotąd niewiele wyroków padkowych, kiedy mawadzić w życie. Jeden z pierwszy

da w dalszym ciągu cywilnie za niewykupiony czek.

Obcy wyrok ten był przestroga dla lekkomyślnych wystawców niepokrytych czeków.

TELEGRAMY

Nowe święto katolickie
Rzym. Papież wydał encyklikę na cześć Chrystusa jako króla ludzkości. W encyklice tej papież wyzywa narody do uznania panowania Chrystusa nad ludzkością, przyczem na znak tego ustanawia nowe święto na ostatnią niedzielę października każdego roku, a mianowicie Święto Królestwa Chrystusa. W r. b. nowe święto obchodzone będzie w dniu 31 grudnia we wszystkich kościołach. W Rzymie celebrować będzie papież w tym dniu uroczystą miszę pontyfikalną.

Rokowania pokojowe z Druzami

London. „Daily Telegraph“ donosi z Beyruthu, że rokowania pokojowe toczą się w dalszym ciągu.

„Times“ donosi z Beyruthu, że wczoraj przybyła tam z Damasku delegacja Druzów, złożona z 20 osób. Delegaci udali się do sułtana celem odbycia z nim rokowań. Następnie delegacja została przyjęta przez wysokiego komisarza de Jovenela, który omawiał z nią żądania druzów, dotyczące ogólnej amnestji, składowego określenia stosunków między państwem mandatawem a Syryją, przez umowę, którąby była zawarta między konstytuantą a syryjskim wysokim komisarzem, przyczem na wypadek różnicy zdań, wynikającej z tej umowy, miałyby decydować Liga Narodów.

Paryz. „Chicago Tribune“ donosi z Beyruthu, że podpisany tam został z druzami układ w sprawie amnestji. Wysocki komisarz francuski de Jovenel polecił niezwłocznie uwolnić wszystkich jeńców politycznych.

Splaty i świadczenia Niemiec

Paryz. Komisja odszkodowań oszacowała na 894.230.569 marek złotych ogólną sumę wpływów, uzyskanych ze splat i świadczeń niemieckich w okresie 20 miesięcy, t. j. od rozpoczęcia okupacji wojskowej Zagłębia Ruhry w styczniu 1923 r. do dnia wejścia w życie planu Dawesa (wrzesień 1924 r.). Na sumę tę składają się 469.868.656 marek złotych ze świadczeń w naturze i 424.361.913 ze splat gotówkowych.

Turcy myślą o wojnie z Anglią

Paryz. „Chicago Tribune“ donosi z Angory, iż w sztabie generalnym odbyła się nader doniosła tajna narada, w czasie której prowadzono dyskusję nad sprawą ewentualnej kampanji w rejonie Mossulu.

Angora. Dnia 24 b. m. pod przewodnictwem Mustafy Kemala Paszy odbyło się posiedzenie najwyższej rady wojennej.

Angora. Z całej prowincji nadchodzi depesze o meetingach protestacyjnych przeciwko decyzji Rady Ligi Narodów w sprawie Mossulu. Po zabraniu, odbyłem w gmachu uniwersyteku, studenci konstantynopolitańscy wysłali do rządu depeszę z oświadczeniem, iż młodzież gotowa jest do wszelkich ofiar na nią przypadających.

Groźna sytuacja w Mandzurji

London. Według wiadomości z japońskich źródeł urzędowych, sytuacja w Mandzurji staje się coraz groźniejsza. Obawiają się tam, że Czang-Tso-Lin, którego wojska znajdują się w odwrocie na całej linii, utracił do szczytu swój prestiż głównowodzącego. W związku z tem komendant armii japońskiej w Mandzurji...

